ASJ PSU วารสารวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (2563), 31(1), 61-77

Research Article

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยแวดล้อมของการสอนภาษาอังกฤษและการบูรณาการทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศออนไลน์ในการสอน

Relationship between Related Factors of English Teaching and Integration of Online Literacies in Teaching

แพรพรรณ วรดี[1*] และ ชลลดา เลาหวิริยานนท์[2]

Praepan Woradee[1*] and Chonlada Laohawiriyanon[2]

[1]สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษานานาชาติ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

[1]Teaching English as an International Language, Faculty of Liberal Arts, Prince of Songkla University

[2]ภาควิชาภาษาและภาษาศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

[2]Department of Languages and Linguistics, Faculty of Liberal Arts, Prince of Songkla University

*ติดต่อผู้เขียน prepraepan@gmail.com

ส่งบทความ 30 พฤศจิกายน 2561 ▌ แก้ไข 2 พฤษภาคม 2562 ▌ ตอบรับ 17 พฤษภาคม 2562 ▌ เผยแพร่ 1 เมษายน 2563

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยแวดล้อมของการสอนภาษาอังกฤษและการบูรณาการทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศออนไลน์ในการสอนในภาพรวมและรายมิติเทคโนโลยี มิติสติปัญญา และมิติจริยธรรม และ 2) เพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการบูรณาการทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศออนไลน์ ปัจจัยแวดล้อมของการสอนภาษาอังกฤษในงานวิจัยนี้ประกอบด้วย ประสบการณ์การสอนภาษาอังกฤษ การเข้าร่วมอบรม/สัมมนาด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ วิชาภาษาอังกฤษที่สอน สื่อการเรียนการสอนที่ใช้ประจำทั้งสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อออนไลน์ ประเภทของโปรแกรม/สื่อออนไลน์ที่ใช้ และเหตุผลที่ใช้โปรแกรม/สื่อออนไลน์ในการสอน รูปแบบการวิจัยในการศึกษาครั้งนี้ คือ การวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) โดยวิธีการวิจัยเป็นวิจัยเชิงสำรวจ (survey) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามแบบประเมินค่า 5 ระดับ (5-point rating scale questionnaire) ซึ่งประกอบด้วย 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 คือ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 คือ คำถามปลายปิดจำนวน 40 ข้อ (มิติเทคโนโลยีจำนวน 14 ข้อ มิติสติปัญญาจำนวน 19 ข้อ และมิติจริยธรรมจำนวน 7 ข้อ) และตอนที่ 3 คือ ความคิดเห็นเพิ่มเติม ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้สอนชาวไทยและชาวต่างประเทศจำนวน 116 คน ที่สังกัดมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐในภาคใต้จำนวน 3 แห่ง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ 1) สถิติเชิงพรรณนา 2) สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน 3) เมทริกซ์สหสัมพันธ์ และ 4) การทดสอบไคสแควร์ด้วยการทำตารางไขว้ โดยวิเคราะห์จากแบบสอบถามที่ได้รับคืนและมีความสมบูรณ์จำนวน 80 ชุด (ร้อยละ 68.97)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยแวดล้อม ได้แก่ ประสบการณ์การสอนภาษาอังกฤษ ประสบการณ์การเข้าร่วมอบรม/สัมมนา และวิชาภาษาอังกฤษที่สอนไม่มีความสัมพันธ์กับการบูรณาการทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศออนไลน์ในการสอนภาษาอังกฤษ 2) ปัจจัยแวดล้อมเกี่ยวกับเหตุผลต่าง ๆ ในการใช้โปรแกรม/สื่อออนไลน์ในการสอนภาษาอังกฤษของผู้สอนไม่มีความสัมพันธ์กับการบูรณาการทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศออนไลน์ในการสอน แต่ความชอบส่วนตัวในการใช้โปรแกรม/สื่อออนไลน์ของผู้สอนเป็นปัจจัยหลักเพียงอย่างเดียวที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการบูรณาการทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศออนไลน์ในการสอนภาษาอังกฤษ ($r=.254^*$, $p<0.05$) และ 3) การใช้โปรแกรมและสื่อออนไลน์ประเภทต่าง ๆ ของผู้สอน ได้แก่ Google classroom, CNN learning resources, Edmodo, Webquest และ LMS มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในเชิงบวกกับการบูรณาการมิติด้านเทคโนโลยีเพียงด้านเดียว ($r=.424^{**}$, $p<0.01$ และ $r=.221^*$, $p<0.05$ และ $r=.274^{**}$, $p<0.01$ และ $r=.202^*$, $p<0.05$ และ $r=.238^*$, $p<0.05$ ตามลำดับ) และปริมาณการใช้โปรแกรม/สื่อออนไลน์ในการสอนภาษาอังกฤษแต่ละวิชาของผู้สอนมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในเชิงบวกกับความต้องการสร้างความคุ้นเคยในการใช้โปรแกรม/สื่อออนไลน์ให้กับผู้เรียน ($r=.203^*$, $p<0.05$)

คำสำคัญ: ศตวรรษที่ 21, ทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศออนไลน์, ยุคดิจิทัล, การสอนภาษาอังกฤษ

Abstract

This research aimed to 1) investigate the levels and directions of the correlation between related factors of English teaching and an integration of online literacies in technological, cognitive, and ethical dimensions and 2) recommend the guidelines for online literacies integration. Related factors of English teaching consisted of English teachers' English teaching experiences, English courses, seminar/workshop attendance about ICTs integration, instructional media used both printed and online, using online programs/media, and the reasons of using it. Research design was the quanti-

tative research using survey to collect data. Research instrument was a 5-point rating scale questionnaire consisting of 3 main parts: 1) general information, 2) 40 close-ended question items: 14 for technological, 19 for cognitive and 7 for ethical dimensions, and 3) comments. The population in this study was 116 English teachers, both Thai and foreign, working for the 3 autonomous universities in Southern Thailand. Eighty questionnaires (68.97%) were returned and analyzed using descriptive statistics, matrix correlation, Chi-square (CrossTab), and Pearson moment correlation.

The findings showed that 1) related factors (i.e. English teachers' English teaching experiences, seminar/workshop attendance, English courses, instructional media used, and using online programs/media in English teaching) had no correlation with online literacies integration 2) related factor about English teachers' reasons of using online programs/media in their teaching had no correlation with online literacies integration while English teachers' personal satisfaction of using online programs/media was the main factor that had a positive significant correlation with online literacies integration in English teaching ($r=.254^*$, $p<0.05$) and 3) English teachers' using online programs/media in their teaching (Google classroom, CNN learning resources, Edmodo, Webquest, and LMS) had a positive significant correlation with the integration of a technological dimension ($r=.424^{**}$, $p<0.01$, $r=.221^*$, $p<0.05$, $r=.274^{**}$, $p<0.01$, $r=.202^*$, $p<0.05$, $r=.238^*$, $p<0.05$ accordingly). In addition, the amount of using online programs/media in their English teaching in each course had a positive significant correlation with making students familiar with using online program/media ($r=.203^*$, $p<0.05$).

Keywords: 21st century, online literacies, digital era, English teaching

บทนำ

การแพร่หลายอย่างรวดเร็วของการใช้งานบนอินเทอร์เน็ตในศตวรรษที่ 21 ได้เปลี่ยนแปลงนิยามของคำว่า การอ่านออกเขียนได้ ที่ใช้กันมาตั้งแต่เดิม (traditional literacy) ซึ่งหมายถึงความสามารถในการอ่านหนังสือเพื่อสรุปและจับใจความสำคัญ การเขียนข้อความด้วยปากกาหรือดินสอ และการสนทนาแบบเผชิญหน้าเป็นการอ่านออกเขียนได้ในรูปแบบใหม่ (new literacies) ที่ประกอบด้วยทักษะหลายด้าน เช่น ทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะทางเทคโนโลยี และการมีจริยธรรมในการใช้สื่อและสารสนเทศออนไลน์ ทักษะต่าง ๆ เหล่านี้อาจเรียกได้ว่าเป็นความสามารถเดียวกันกับทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศออนไลน์ (online literacies) นิยามใหม่ของการอ่านออกเขียนได้ดังกล่าวเกิดขึ้นเนื่องจากการขับเคลื่อนสังคมอย่างรวดเร็วด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลที่การเข้าถึงแหล่งข้อมูลออนไลน์ การติดต่อสื่อสาร และการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารของผู้คนทั่วโลกเป็นไปอย่างง่ายดายและสะดวกรวดเร็วมากยิ่งขึ้นผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพราะเป็นแหล่งสืบค้นข้อมูลออนไลน์ขนาดใหญ่ที่ทั้งเอื้อและมีอิทธิพลต่อการใช้ชีวิตประจำวัน การเรียน และการทำงานของผู้คนทุกเพศทุกวัย (วิจารณ์ พานิช, 2555; Warschauer, 2001) (Warschauer, 2000; Karchmer, 2001; Leu, Kinzer, Coiro, & Cammack, 2004)

ความสามารถในการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศออนไลน์ (online literacies) หมายถึงความสามารถต่าง ๆ ในการจัดการข้อมูลออนไลน์ เช่น การเข้าถึงแหล่งข้อมูลออนไลน์ และการค้นหาข้อมูลที่เที่ยงตรงและน่าเชื่อถือ และการอ่านสารสนเทศออนไลน์ แต่เนื่องจากปริมาณของข้อมูลออนไลน์นั้นมีมากมาย ความสามารถที่สำคัญของผู้ใช้อินเทอร์เน็ต คือ การรับข้อมูลอย่างคิดวิเคราะห์ และสามารถประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูลได้ นอกจากนั้นจำเป็นต้องมีความสามารถสังเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูลในรูปแบบมัลติมีเดียได้ รวมทั้งการใช้สื่อสังคมออนไลน์อย่างมีจริยธรรม (Warschauer, 2007; Lankshear & Knobel, 2008; Leu, O'Byrne, Zawilinski, McVerry, & Everett-Cacopardo, 2009; Common Core State Standards (CCSS) Initiative, 2010; Drew, 2013) ดังนั้น ความสามารถในการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศออนไลน์เป็นความสามารถเดียวกันกับความสามารถทางดิจิทัล (digital competence) ซึ่งนำเสนอโดย Calvani, Fini, และ Ranieri (2009) ที่ครอบคลุมความสามารถต่าง ๆ ข้างต้น โดยจำแนกความสามารถนั้นเป็นสามมิติและเรียกกรอบแนวคิดนี้ว่า กรอบแนวคิดความสามารถทางดิจิทัล (digital competence framework) มิติทั้ง 3 ได้แก่ 1) มิติเทคโนโลยีคือความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ขั้นพื้นฐาน การเข้าถึงแหล่งข้อมูลทั้งสื่อและสารสนเทศออนไลน์ที่มีความน่าเชื่อถือและถูกต้อง การค้นหาหรือสืบค้นข้อมูลออนไลน์โดยใช้เว็บไซต์ การเชื่อมต่อลิงก์หรือข้อมูลจากเว็บไซต์ที่กำลังใช้งาน 2) มิติสติปัญญาคือการระบุคำค้นในการเข้าถึงข้อมูล การพิจารณาวัตถุประสงค์และทัศนคติของผู้เขียน การอ่านข้อมูลสารสนเทศออนไลน์อย่างใช้สติปัญญาไตร่ตรอง การประเมินความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล การคิดวิเคราะห์แยกแยะข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น การสังเคราะห์ข้อมูลเชิงบรรยายแล้วแปลงเป็นแผนที่ความคิด และ 3) มิติ

จริยธรรม คือ ความตระหนักถึงกฎหมายด้านลิขสิทธิ์ การไม่ขโมยความคิดหรือผลงานของผู้อื่น การอ้างอิงเมื่อนำข้อมูลผู้อื่นมาใช้ในงานตนเอง และการมีจริยธรรมในการใช้สื่อสารสนเทศออนไลน์สำหรับการเผยแพร่และติดต่อสื่อสารกันในสังคมออนไลน์ เช่น เคารพสิทธิและความคิดของผู้อื่น ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดดังกล่าวสำหรับการนิยามคำว่า การบูรณาการทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศออนไลน์

อิทธิพลของการใช้งานบนอินเทอร์เน็ตอย่างแพร่หลายส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เนื่องด้วยความชื่นชอบในการใช้อินเทอร์เน็ตของกลุ่มผู้เรียนโดยเฉพาะวัยเรียนที่อยู่ในระดับมหาวิทยาลัยเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ผู้สอนภาษาอังกฤษใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อดึงดูดความสนใจในการเรียนจากผู้เรียนมากขึ้น และผู้สอนเองสามารถออกแบบการสอนได้หลากหลายวิธีจากแหล่งสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต เมื่อข้อมูลสารสนเทศประมาณ 85% ที่เผยแพร่ในอินเทอร์เน็ตนั้นเป็นภาษาอังกฤษ (Shetzer & Warschauer, 2000) อิทธิพลของการใช้สื่อการเรียนรู้และข้อมูลสารสนเทศออนไลน์ส่งผลกระทบต่อแนวคิดดั้งเดิมในการเรียนการสอนทักษะภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นการสอนอ่านเขียนภาษาอังกฤษผ่านหนังสือและการสื่อสารภาษาอังกฤษแบบเผชิญหน้ากับผู้สอนในชั้นเรียน ความคาดหวังของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษแบบดั้งเดิมคือการที่ผู้เรียนสามารถสื่อสารกับชาวต่างประเทศเป็นภาษาอังกฤษเกี่ยวกับเรื่องทั่วไปในชีวิตประจำวันได้นั้นเป็นความคาดหวังที่ไม่เพียงพออีกต่อไปสำหรับการเรียนการสอนในยุคดิจิทัล บทบาทใหม่ของผู้สอนภาษาอังกฤษในสังคมการเรียนรู้แห่งยุคดิจิทัลควรเปลี่ยนเป็นการสอนให้ผู้เรียนรู้จักใช้ภาษาอังกฤษในการค้นหาข้อมูลหรือความรู้ทางอินเทอร์เน็ตอย่างเหมาะสม มีวิจารณญาณในการอ่านและเลือกใช้ข้อมูลออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพ และรู้จักประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูลออนไลน์เพราะข้อมูลสารสนเทศออนไลน์ในหน้าเว็บไซต์มีความเป็นมัลติมีเดียที่มีมากกว่าตัวอักษร กล่าวคือ มีข้อความเคลื่อนไหว รูปภาพ สัญลักษณ์ ลิงก์ภายใน และลิงก์ภายนอกต่าง ๆ อีกทั้งข้อมูลออนไลน์มีทั้งที่เป็นจริงและเท็จ การประกอบอาชีพต่าง ๆ ในสังคมยุคนี้ ความสามารถในการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศออนไลน์ไม่ว่าจะเป็นภาษาแม่ของตนเองหรือภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะภาษาอังกฤษที่เป็นภาษาสากลเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อเป็นทักษะติดตัวไว้ใช้รับมือกับสถานการณ์การทำงานจริงที่ต้องมีการเจรจาต่อรอง การวิเคราะห์ การวิพากษ์ การประสานงานเป็นทีม และการคิดค้นองค์ความรู้ใหม่ ๆ ผ่านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Karchmer, 2001; Shetzer & Warschauer, 2000; Warschauer, 2001) จากอิทธิพลของอินเทอร์เน็ตต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษทำให้ผู้สอนภาษาอังกฤษหลีกเลี่ยงได้ยากที่จะไม่ปรับเปลี่ยนหรือพัฒนาวิธีการสอนเลย

ปลายศตวรรษที่ 20 จนถึงปัจจุบันในศตวรรษที่ 21 พบว่ามีการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICTs) ในการสอนอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลหรือเป็นอุปสรรคต่อการบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการสอนรายวิชาต่าง ๆ รวมถึงรายวิชาภาษาอังกฤษของผู้สอนตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษาในหลายประเทศ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา แคนาดา ตุรกี ไต้หวัน มาเลเซีย และไทย โดยผลวิจัยที่พบมีความคล้ายคลึงกัน คือ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการสอนมี 6 ประการ ดังนี้ 1) ความเชี่ยวชาญในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 2) ทัศนคติต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 3) ความมั่นใจในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 4) ความรู้ด้านเทคนิคการบูรณาการการสอนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 5) ประสบการณ์การสอน และ 6) ประสบการณ์การอบรม/สัมมนาเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (จักรพงศ์ สุวรรณรัศมี, 2552; นุสรา ประเสริฐศรี และ นวพล แก่นบุปผา, 2556; หฤทัย อรุณศิริ, 2557; Chen, 2008; Hutchison & Reinking, 2011; Moore-Hayes, 2011; Samuel & Bakar, 2006; Yukselir, 2016) นอกจากนี้ยังพบว่าปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการใช้อินเทอร์เน็ตหรือเว็บไซต์ช่วยสอน (internet-assisted or website-assisted instruction) ของผู้สอนภาษาอังกฤษในประเทศสหรัฐอเมริกาและเกาหลีมี 7 ประการ ดังนี้ 1) ความชอบส่วนตัวของผู้สอนในการใช้อินเทอร์เน็ต 2) ความพร้อมทางด้านคอมพิวเตอร์ 3) ประสบการณ์การใช้คอมพิวเตอร์ของผู้สอน 4) ความคาดหวังของทั้งผู้บริหารและเพื่อนร่วมงานรวมถึงผู้เรียน 5) การตระหนักในความสามารถในการใช้เว็บไซต์ของผู้สอน 6) การคำนึงถึงข้อดีของการใช้เว็บไซต์ และ 7) ความยุ่งยากในการใช้เว็บไซต์ (Shin & Son, 2007; Park, 2003)

ในยุคดิจิทัลนั้นตลาดแรงงานทั้งต่างประเทศและในประเทศไทยคาดหวังกับบัณฑิตหรือผู้สำเร็จการศึกษามากขึ้นทั้งคุณสมบัติด้านวิชาการและทักษะจำเป็นต่าง ๆ สำหรับการทำงานจริง การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการสอนซึ่งเป็นการบูรณาการเพียงด้านเทคโนโลยีเท่านั้นส่งผลให้บัณฑิตขาดแคลนความสามารถในด้านกระบวนการคิดวิเคราะห์และด้านจริยธรรมที่เป็นความต้องการของผู้ว่าจ้าง เนื่องจากตลาดแรงงานปัจจุบันแข่งขันกันโดยการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการทำงาน ผลิตคิดค้น

องค์ความรู้และนวัตกรรมใหม่ ๆ ตลอดเวลา โดยเฉพาะในภาคของธุรกิจ โรงงาน และการท่องเที่ยว ทักษะจำเป็นที่พนักงานพึงมี คือ ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ที่ประกอบด้วยทักษะ 2 กลุ่มหลัก ได้แก่ ทักษะพื้นฐาน 3R และทักษะประยุกต์ 7C ทักษะพื้นฐาน 3R หมายถึง การอ่านออก (reading) การเขียนได้ (writing) การคิดเลขเป็น (arithmetic) และทักษะประยุกต์ 7C หมายถึง ทักษะการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา (critical thinking and problem solving) ทักษะความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (creative thinking and innovation) ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนทัศน์ (cross-cultural understanding) ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะความเป็นผู้นำ (collaboration, teamwork and leadership) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (computing and ICT literacy) ทักษะอาชีพและการเรียนรู้ (career and learning skills) และทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศออนไลน์ (information and media literacy or online literacies) (วิจารณ์ พานิช, 2555; ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์, 2560; ภาสกร เรืองรอง และคณะ, 2557; Karpati, 2011; Trilling & Fadel, 2009; Warschauer, 2000)

จากความต้องการของตลาดแรงงานดังกล่าว วงการการศึกษาในต่างประเทศเริ่มตระหนักถึงความสำคัญของทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 แต่เนื่องจากทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศออนไลน์เป็นหัวใจของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และเป็นรากฐานของการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต จึงมีการศึกษาค้นคว้าโดยการทดลองและการสำรวจในต่างประเทศเกี่ยวกับการบูรณาการทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศออนไลน์ในการสอนมากกว่าทักษะอื่น ๆ ยกตัวอย่างในประเทศญี่ปุ่นนั้นผู้สอนภาษาอังกฤษระดับมหาวิทยาลัยทดลองสอนโดยใช้โมเดลการสอนทักษะการรู้เท่าทันทางเว็บไซต์ (web literacy instruction model) รูปแบบของโมเดลแบ่งออกเป็น 3 ขั้น คือ 1) ขั้นการเกริ่นนำเกี่ยวกับกลวิธีการอ่านและการคิดวิเคราะห์โดยการให้ผู้เรียนฝึกจากการอ่านสื่อสิ่งพิมพ์ 2) ขั้นการสร้างทักษะพื้นฐานทางคอมพิวเตอร์ และความรู้ในการสืบค้นและประเมินค่าสื่อและข้อมูลสารสนเทศออนไลน์จากบทเรียนออนไลน์ และ 3) ขั้นการประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะการรู้เท่าทันทางเว็บไซต์โดยการให้ผู้เรียนทำรายงานหรือโครงงานทางออนไลน์ ซึ่งทักษะการรู้เท่าทันทางเว็บไซต์เป็นทักษะเดียวกันกับทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศออนไลน์ ผลการทดลองพบว่าการใช้โมเดลดังกล่าวช่วยพัฒนากลยุทธ์การอ่านอย่างคิดวิเคราะห์ (critical reading strategies) และทักษะทางด้านคอมพิวเตอร์ (computer literacy skills) ของผู้เรียน (Reinhardt & Isbell, 2002) ในขณะที่การสำรวจการสอนทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศออนไลน์ของผู้สอนภาษาอังกฤษชาวนิวซีแลนด์ พบว่า ผู้สอนขาดความมั่นใจในการสอน การสืบค้นข้อมูลสารสนเทศทางออนไลน์ และการสอนการประเมินค่าความน่าเชื่อถือของข้อมูลสารสนเทศออนไลน์อย่างคิดวิเคราะห์ เนื่องจากผู้สอนไม่มีความรู้ที่เพียงพอเกี่ยวกับข้อมูลดิจิทัล (Ladbrook & Probert, 2011) นอกจากนี้ยังมีการสำรวจความสามารถในการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศออนไลน์ของนักเรียนชาวจีนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนมีทักษะทางด้านเทคโนโลยีมากกว่าทักษะทางสติปัญญาและจริยธรรม ซึ่งเป็นผลจากความพร้อมของโรงเรียนที่แตกต่างกันเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และวิธีการสอนโดยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของผู้สอน (Li & Ranieri, 2010)

ในประเทศไทยนั้นงานวิจัยส่วนใหญ่ศึกษา 2 กลุ่มใหญ่ คือ ทักษะการรู้เท่าทันสื่อ (media literacy) และทักษะการรู้เท่าทันสารสนเทศ (information literacy) ของกลุ่มนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัยโดยเฉพาะนักศึกษาวิชาชีพครูที่เรียนในหลากหลายสาขาวิชา เช่น คอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) สื่อสารมวลชน วิทยาการจัดการ วิทยาศาสตร์สุขภาพ และสังคมศึกษา ผลการศึกษาโดยรวมพบว่า ระดับการรู้เท่าทันสื่อและการรู้เท่าทันสารสนเทศของนักศึกษาไทยอยู่ในระดับต่ำถึงปานกลาง เพราะนักศึกษาส่วนใหญ่ขาดความเข้าใจหลักการสืบค้นและประเมินข้อมูลสารสนเทศอย่างแท้จริง ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องจากการไม่ให้ความสนใจของนักศึกษาเอง และนักศึกษามีความคุ้นเคยกับการเรียนแบบท่องจำเนื้อหาทันทีโดยไม่ผ่านการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลก่อนนำไปใช้จริง นอกจากนี้ ยังพบอีกด้วยว่านักศึกษาจากสาขาวิชาที่แตกต่างกันมีความสามารถในการรู้เท่าทันสื่อและการรู้เท่าทันสารสนเทศโดยรวมต่างกัน ความสามารถที่นักศึกษาส่วนใหญ่มีน้อยที่สุด คือ ความสามารถในการประเมินสื่อและสารสนเทศ (พิศุทธิภา เมธีกุล และ วิชุดา กิจธรธรรม, 2559; ภัทร์ศินี แสนสำแดง, 2557; สุพิศ ศิริรัตน์, ชุติมา สัจจานนท์, และ พวา พันธุ์เมฆา, 2555; สุพิศ บายคายคม, 2550; อังคณา แวซอเหาะ และ สุธาทิพย์ เกียรติวานิช, 2553; อิ่มจิต เลิศพงษ์สมบัติ, ฤทัยชนนี สิทธิชัย, ชุ่มจิตต์ แซ่ฉั่น, และ ฐะปะนีย์ เทพญา, 2559; อุราเพ็ญ ยิ้มประเสริฐ, นพมาศ ปลัดกอง, และ อังคณา ศิริอำพันธ์กุล, 2559) สำหรับความสามารถหรือทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศออนไลน์ของผู้สอนนั้นยังไม่มีการศึกษาในประเด็นนี้ แต่มีงานวิจัยเพียงงานเดียวที่เกี่ยวข้องกับทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศออนไลน์

ในการสอนภาษาอังกฤษ โดยการทดสอบความสามารถในการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศออนไลน์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่เรียนวิชาเอกการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองจากการทำแบบทดสอบการอ่านออนไลน์ ซึ่งกำหนดให้ผู้เรียนต้องมีการสืบค้น คัดเลือก และวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศออนไลน์ และพบว่านักศึกษาขาดความสามารถในการประเมินความน่าเชื่อถือและความถูกต้องของข้อมูล (Sawatdeenarunat, 2014)

จากที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นจะเห็นว่างานวิจัยในประเทศไทยได้มีการศึกษาเกี่ยวกับทักษะการรู้เท่าทันสื่อและทักษะการรู้เท่าทันสารสนเทศกับกลุ่มนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัยเท่านั้น แต่ยังขาดแคลนงานวิจัยที่ศึกษากับกลุ่มผู้สอนภาษาอังกฤษระดับมหาวิทยาลัย การศึกษาครั้งนี้จึงเจาะจงกลุ่มผู้สอนระดับมหาวิทยาลัยเพราะเป็นบุคคลสำคัญในการเตรียมนักศึกษาเข้าสู่ตลาดแรงงาน ส่วนการศึกษาด้านปัจจัยโดยส่วนใหญ่เกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลหรือเป็นอุปสรรคต่อการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการสอนทั่วไป ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความจำเป็นของการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาอังกฤษและการบูรณาการทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศออนไลน์ในการสอนระดับมหาวิทยาลัย เพื่อจะได้ทราบถึงปัจจัยที่สามารถช่วยส่งเสริมการบูรณาการทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศในการสอนภาษาอังกฤษของผู้สอนระดับมหาวิทยาลัย การศึกษาในครั้งนี้คาดหวังว่าจะนำไปสู่การตระหนักถึงความสำคัญของการบูรณาการทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศออนไลน์ และการพัฒนาความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของผู้สอนจนกระทั่งสามารถประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนได้อย่างเกิดประสิทธิภาพสูงสุด นอกจากนี้ ยังคาดหวังว่าผลวิจัยที่ได้จะช่วยเพิ่มเติมองค์ความรู้ด้านการวิจัยเกี่ยวกับการบูรณาการทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศออนไลน์ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยแวดล้อมของการสอนภาษาอังกฤษและการบูรณาการทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศออนไลน์ในการสอนในภาพรวม และรายมิติเทคโนโลยี มิติสติปัญญา และมิติจริยธรรม

2. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการสอนทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศออนไลน์

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัยในการศึกษาครั้งนี้ คือ การวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) โดยวิธีการวิจัยคือวิจัยเชิงสำรวจ (survey) เพื่อเก็บข้อมูลเชิงปริมาณด้วยแบบสอบถามแบบประเมินค่า 5 ระดับ ศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยแวดล้อมของการสอนภาษาอังกฤษและการบูรณาการทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศออนไลน์ในการสอนว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างไร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาจากประชากรทั้งหมด คือ ผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษจำนวนทั้งสิ้น 116 คนที่เป็นชาวไทย จำนวน 90 คน และชาวต่างชาติ จำนวน 26 คน จากมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐในภาคใต้ จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ทั้ง 5 วิทยาเขต จำนวน 84 คน มหาวิทยาลัยทักษิณทั้ง 2 วิทยาเขต จำนวน 23 คน และมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ จำนวน 9 คน จากคณะศิลปศาสตร์ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ วิเทศศึกษา การบริการและการท่องเที่ยว และพาณิชยศาสตร์และการบัญชี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามแบบประเมินค่า 5 ระดับที่สร้างตามรูปแบบของ ลิเกิร์ต (Likert) แบบสอบถามมี 2 ชุด คือ ฉบับภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เนื่องจากประชากรในงานวิจัยมีทั้งผู้สอนชาวไทยและชาวต่างชาติ โดยใช้กรอบแนวคิดเกี่ยวกับความสามารถทางดิจิทัล (digital competence framework) ของ Calvani, Fini, และ Ranieri (2009) เป็นแนวคิดหลักในการสร้างกรอบแนวคิดของงานวิจัยนี้เพื่อเป็นกรอบในการคิดข้อคำถามในแบบสอบถาม ซึ่งแบบสอบถามประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อคำถามทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยแวดล้อมของการสอนภาษาอังกฤษ เช่น เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การสอนภาษาอังกฤษ ประสบการณ์การเข้าร่วมอบรม/สัมมนา รายวิชาภาษาอังกฤษที่สอนประจำอย่างน้อยปีการศึกษาละหนึ่งครั้ง สื่อการเรียนการสอนที่ผู้สอนใช้เป็นประจำ โปรแกรม/สื่อออนไลน์ในการสอน ปริมาณในการใช้โปรแกรม/สื่อออนไลน์ในการสอน และเหตุผลในการใช้โปรแกรม/สื่อออนไลน์ในการสอน และเวลาที่ผู้สอนใช้ในการเตรียมการสอนเนื้อหาจากโปรแกรม/สื่อออนไลน์ต่อการสอนหนึ่งครั้ง ซึ่งคำถามเป็นแบบปลายเปิด (open-ended questions) และแบบมีตัวเลือกให้ (checklist)

ตอนที่ 2 คำถามปลายปิดวัดความคิดเห็นของผู้สอนภาษาอังกฤษต่อการบูรณาการทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศออนไลน์ในการสอน เป็นแบบมาตรวัดประเมินค่า 5 ระดับ (0=ไม่เคย 1=แทบจะไม่ 2=บางครั้ง 3=บ่อย และ 4=บ่อยมาก) จำนวน 40 ข้อ จำแนกเป็น 3 มิติ ได้แก่ 1) มิติเทคโนโลยี จำนวน 14 ข้อ 2) มิติสติปัญญา จำนวน 19 ข้อ และ 3) มิติจริยธรรม จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสอบถาม

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ขั้นแรกผู้วิจัยนำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ของ Rovinelli และ Hambleton (1977) ค่าความสอดคล้องของคำถามที่ได้ คือ +1 หมายความว่า มีความสอดคล้องกัน หลังจากนั้นนำแบบสอบถามไปทดสอบกับผู้สอนภาษาอังกฤษที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับประชากรในการศึกษา กล่าวคือ เป็นผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษระดับมหาวิทยาลัยทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ จำนวน 36 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามจากการใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของครอนบาค และพบว่า ค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha value) โดยภาพรวมที่ได้ คือ 0.944 ซึ่งหมายถึง แบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือสูง แต่จากการพิจารณาค่าความเชื่อมั่นเป็นรายข้อคำถามซึ่งเป็นผลจากการนำแบบสอบถามไปทดสอบจึงตัดคำถามที่มีค่าความน่าเชื่อถือต่ำออก จำนวน 4 ข้อ และตัดคำถามที่มีความหมายคลุมเครือออก จำนวน 1 ข้อ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามจึงสูงขึ้นเป็น 0.963 ดังนั้นจำนวนข้อคำถามในแบบสอบถามที่ใช้เก็บข้อมูลจริงจึงมีจำนวนทั้งสิ้น 40 ข้อ ประกอบด้วย 1) มิติเทคโนโลยี จำนวน 14 ข้อ 2) มิติสติปัญญา จำนวน 19 ข้อ และ 3) มิติจริยธรรม จำนวน 7 ข้อ

การรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้ระยะเวลาประมาณ 1 เดือน คือ ในช่วงเดือนมกราคมปีพุทธศักราช 2561 โดยขั้นแรก คือ ผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐในภาคใต้ทั้ง 3 แห่ง และส่งจดหมายทางโทรสารเพื่อขอความร่วมมือให้ผู้สอนภาษาอังกฤษในสังกัดมหาวิทยาลัยดังกล่าว จำนวน 116 คน ซึ่งเป็นประชากรทั้งหมดในการศึกษาในการตอบแบบสอบถาม หลังจากนั้นผู้วิจัยนำแบบสอบถามให้กับผู้สอนภาษาอังกฤษด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่ยกเว้นมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี ที่จัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์เพราะได้รับความอนุเคราะห์จากอาจารย์ท่านหนึ่งในการแจกจ่ายและติดตามแบบสอบถามให้กับผู้วิจัย และติดตามการส่งคืนแบบสอบถามทางโทรศัพท์และอีเมลหลังจากแจกแบบสอบถามประมาณ 1 ถึง 2 สัปดาห์ ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลในแบบสอบถามที่ได้รับคืน จำนวน 81 ชุด ก่อนการวิเคราะห์ผลในเบื้องต้นพบว่า มีแบบสอบถามจำนวน 1 ชุดที่ข้อมูลไม่สมบูรณ์ ดังนั้นการวิเคราะห์ผลจึงคำนวณจากแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 80 ชุด ซึ่งเป็นแบบสอบถามจากผู้สอนชาวไทย จำนวน 57 คน และชาวต่างประเทศ จำนวน 23 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณมี 4 ประเภท ได้แก่ 1) สถิติเชิงพรรณนา 2) สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน 3) เมทริกซ์สหสัมพันธ์ และ 4) การทดสอบไคสแควร์ด้วยการทำตารางไขว้ (CrossTab) ดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา ใช้เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในตอนที่ 1 และแสดงค่าความถี่ของข้อมูลในรูปของจำนวนและร้อยละ แยกตามปัจจัยต่าง ๆ เช่น เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การสอน เป็นต้น

2. สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน ใช้วิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยแวดล้อมของการสอนภาษาอังกฤษต่าง ๆ ในแบบสอบถามตอนที่ 1 และความคิดเห็นของผู้สอนต่อการบูรณาการทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศออนไลน์ในการสอนในแบบสอบถามตอนที่ 2

3. เมทริกซ์สหสัมพันธ์ ใช้เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรหรือปัจจัยแวดล้อมของการสอนภาษาอังกฤษต่าง ๆ เช่น การใช้โปรแกรม/สื่อออนไลน์ประเภทต่าง ๆ ของผู้สอนกับเหตุผลที่ใช้ และเหตุผลที่ใช้โปรแกรม/สื่อออนไลน์กับปริมาณการใช้โปรแกรมและสื่อออนไลน์ในการสอนภาษาอังกฤษ

4. การทดสอบไคสแควร์ด้วยการทำตารางไขว้ (cross-tab) ใช้เพื่อหาปัจจัยที่มีอิทธิพลกับปริมาณการใช้โปรแกรมและสื่อออนไลน์ต่อหนึ่งวิชาของผู้สอน และเพื่อดูการแจกแจงความถี่ของข้อมูลตามปัจจัยต่าง ๆ เช่น เพศ วุฒิการศึกษา และโปรแกรม/สื่อออนไลน์ที่ผู้สอนใช้ เป็นต้น

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามด้วยสถิติเชิงพรรณนาสามารถนำเสนอลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์การสอนภาษาอังกฤษ และประสบการณ์การเข้าร่วมอบรม/สัมมนาด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในรูปแบบตาราง ดังนี้

ตารางที่ 1 ลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
เพศ		
ชาย	26	32.50
หญิง	54	67.50
อายุ (ปี)		
ต่ำกว่า 30	10	12.50
31-40	30	37.50
41-50	21	25.25
51-75	14	17.50
ไม่ระบุอายุ	5	6.25
วุฒิการศึกษาสูงสุด		
บัณฑิต	12	15.00
มหาบัณฑิต	43	53.75
ดุษฎีบัณฑิต	25	31.25
ประสบการณ์การสอนภาษาอังกฤษ (ปี)		
2-10	36	45.00
11-20	32	40.00
21-45	12	15.00
ประสบการณ์การเข้าร่วมอบรม/สัมมนาด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสอน		
ไม่เข้า	30	37.50
เข้า	50	62.50

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยมีเพศหญิงจำนวน 54 คน (ร้อยละ 67.50) และเพศชายจำนวน 26 คน (ร้อยละ 32.50) มีอายุตั้งแต่ 25 ปี จนถึง 75 ปี เป็นผู้จบการศึกษาระดับมหาบัณฑิตประมาณกึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 53.75) รองลงมาคือ ระดับดุษฎีบัณฑิต (ร้อยละ 31.25) และระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 15) และเป็นผู้มีประสบการณ์การสอนภาษาอังกฤษตั้งแต่ 2 ปี จนถึง 45 ปี โดยจำนวนเกินครึ่งเป็นผู้ที่เคยผ่านการอบรมหรือสัมมนาในด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในห้องเรียนมาแล้ว (ร้อยละ 62.50) และมีประมาณหนึ่งในสามที่ไม่เคยเข้าอบรมหรือสัมมนาดังกล่าวเลย (ร้อยละ 37.50)

นอกจากลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามแล้วนั้น ผลการวิเคราะห์พบว่า วิชาภาษาอังกฤษที่ผู้สอนรับผิดชอบในการสอนมี 2 ประเภท คือ วิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน และวิชาภาษาอังกฤษเลือก โดยวิชาการฟัง พูด และอ่านภาษาอังกฤษพื้นฐานเป็นวิชาที่มีผู้สอนสอนมากที่สุด (ร้อยละ 63.75) ในขณะที่วิชาการเขียนภาษาอังกฤษพื้นฐานเป็นวิชาที่มีผู้สอนประมาณครึ่งหนึ่งของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด (ร้อยละ 58.75) สำหรับสื่อการเรียนการสอนนั้นแบ่งออกเป็น 2 ประเภทหลัก ๆ คือ สื่อสิ่งพิมพ์และสื่อออนไลน์ โดยสื่อสิ่งพิมพ์ที่ผู้สอนใช้แบ่งได้เป็น 3 ประเภท ได้แก่ หนังสือพิมพ์และวารสาร หนังสือจากสำนักพิมพ์ และหนังสือหรือตำราที่ผู้สอนแต่งเอง ผลการวิเคราะห์พบว่า ผู้สอนเกือบทั้งหมดใช้

หนังสือพิมพ์และวารสารในการสอน (ร้อยละ 91.25) รองลงมา คือ หนังสือจากสำนักพิมพ์ต่าง ๆ (ร้อยละ 80) ตามด้วย หนังสือหรือตำราที่ผู้สอนแต่งเอง (ร้อยละ 47.50) ส่วนสื่อออนไลน์นั้น พบว่า ผู้สอนส่วนใหญ่ใช้โปรแกรมและสื่อออนไลน์ในการสอน (ร้อยละ 91.25) โดยมีการใช้ยูทูป (YouTube) มากที่สุด (ร้อยละ 87.67) ตามด้วยกูเกิ้ลคลาสรูม (Google classroom) และแอลเอ็มเอส (LMS) ที่มีปริมาณการใช้ใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 39.73 และร้อยละ 35.62 ตามลำดับ) ในขณะที่คลังสื่อการเรียนรู้ซีเอ็นเอ็น (CNN learning resources) นั้นมีผู้สอนเพียงส่วนน้อย (ร้อยละ 15.07) เท่านั้นที่ใช้ สำหรับเหตุผลในการใช้โปรแกรมและสื่อออนไลน์ที่ผู้สอนเลือกตอบมากที่สุด 3 ประการ ได้แก่ การสร้างแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษให้กับผู้เรียน (ร้อยละ 78.08) ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 76.71) และการจัดการเรียนการสอนง่ายขึ้น (ร้อยละ 64.38)

เมื่อกล่าวถึงปริมาณการใช้โปรแกรม/สื่อออนไลน์ในการสอนภาษาอังกฤษสามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ปริมาณการใช้ตั้งแต่ 1-10 ครั้ง (ร้อยละ 64.39) และปริมาณ 11-30 ครั้ง (ร้อยละ 35.62) ซึ่งสามารถสังเกตได้ว่าผู้สอนจำนวนเกินครึ่งใช้โปรแกรม/สื่อออนไลน์ในการสอนในปริมาณไม่เกิน 10 ครั้งเป็นส่วนใหญ่ และมีผู้สอนส่วนน้อยที่ใช้ในปริมาณมากกว่า 11 ครั้งขึ้นไป จากการวิเคราะห์ด้วยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน พบว่า เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การสอนและการเข้าร่วมอบรม/สัมมนาด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้สอนไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการใช้โปรแกรมและสื่อออนไลน์ในการสอนภาษาอังกฤษ (r=.029 r=.009, r=.052, r=.035 และ r=-.026 ตามลำดับ) แต่การวิเคราะห์ปริมาณการใช้โปรแกรม/สื่อออนไลน์ในการสอนต่อหนึ่งวิชาของผู้สอนโดยใช้ไคสแควร์ (Chi-Square) ด้วยการทำตารางไขว้ (CrossTab) ปรากฏว่า การใช้โปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูมของผู้สอนมีอิทธิพลต่อปริมาณการใช้โปรแกรม/สื่อออนไลน์ต่าง ๆ ในการสอนภาษาอังกฤษ (Sig. 0.02, p<0.05) กล่าวคือ จำนวนครั้งที่ผู้สอนใช้โปรแกรม/สื่อออนไลน์ต่าง ๆ ในการสอนวิชาภาษาอังกฤษนั้น ๆ ได้รับอิทธิพลมาจากการใช้โปรแกรมกูเกิ้ลคลาสรูมของผู้สอน และเมื่อพิจารณาจำนวนผู้สอนที่ใช้กูเกิ้ลคลาสรูมทั้ง 2 กลุ่ม (ปริมาณ 1-10 และ 11-30 ครั้งต่อหนึ่งวิชา) พบว่า ผู้สอนใช้กูเกิ้ลคลาสรูมในปริมาณที่ใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 48.28 และร้อยละ 51.72 ตามลำดับ) แสดงให้เห็นว่าถึงแม้ว่าผู้สอนนิยมใช้กูเกิ้ลคลาสรูมในการสอนแต่ในภาพรวมยังเป็นการใช้ในปริมาณที่ไม่สูงมากนัก

จากการวิเคราะห์เมทริกซ์สหสัมพันธ์ (Matrix correlation) พบว่า การใช้ยูทูปและคลังสื่อการเรียนรู้ซีเอ็นเอ็นของผู้สอนมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับเหตุผลที่ผู้สอนต้องการพัฒนาทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศออนไลน์ให้กับผู้เรียน (r=.276** และ r=.286**, p<0.01 ตามลำดับ) ในขณะที่การใช้กูเกิ้ลคลาสรูมมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความชอบส่วนตัวในการใช้โปรแกรม/สื่อออนไลน์ในการสอนของผู้สอน (r=.275**, p<0.01) และสัมพันธ์กับความคิดเห็นของผู้สอนที่ว่าการใช้โปรแกรม/สื่อออนไลน์ทำให้การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษง่ายขึ้น (r=.253*, p<0.05) นอกจากนี้ ผลวิเคราะห์เมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการใช้โปรแกรม/สื่อออนไลน์ในการสอนต่อหนึ่งวิชาและเหตุผลในการใช้ของผู้สอนพบว่า ปริมาณการใช้โปรแกรม/สื่อออนไลน์ในการสอนต่อหนึ่งวิชาของผู้สอนมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในเชิงบวกกับความต้องการสร้างความคุ้นเคยในการใช้โปรแกรม/สื่อออนไลน์ให้กับผู้เรียน (r=.203*, p<0.05) แต่เป็นเพียงความสัมพันธ์ในระดับต่ำ หมายความว่าจำนวนครั้งในการใช้โปรแกรม/สื่อออนไลน์ของผู้สอนในการสอนภาษาอังกฤษแต่ละวิชามาจากความต้องการสร้างความคุ้นเคยในการใช้โปรแกรม/สื่อออนไลน์นั้น ๆ ให้กับผู้เรียน ในขณะที่ปริมาณการใช้โปรแกรม/สื่อออนไลน์ในการสอนภาษาอังกฤษของผู้สอนมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในเชิงลบกับเหตุผลที่ผู้สอนใช้เพราะคิดว่าผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะภาษาอังกฤษ (r=-.227*, p<0.05) กล่าวคือ การนำโปรแกรม/สื่อออนไลน์มาใช้ในการสอนภาษาอังกฤษในปริมาณมากหรือน้อยของผู้สอนไม่ใช่ปัจจัยที่ทำให้ผู้เรียนฝึกฝนทักษะภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น

จากข้อมูลที่นำเสนอข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การสอนภาษาอังกฤษ การเข้าร่วมอบรม/สัมมนาด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในห้องเรียนวิชาภาษาอังกฤษที่สอน โปรแกรม/สื่อออนไลน์ที่ใช้ส่วนใหญ่ (ยกเว้นกูเกิ้ลคลาสรูม) ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการใช้โปรแกรม/สื่อออนไลน์ในการสอนภาษาอังกฤษ ผลความสัมพันธ์ดังกล่าวยังเป็นเพียงการนำเสนอในด้านการใช้เทคโนโลยีของผู้สอน ซึ่งยังไม่ครอบคลุมการบูรณาการทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศออนไลน์ที่ประกอบด้วยมิติเทคโนโลยี สติปัญญา และจริยธรรม ดังนั้น ข้อมูลที่จะนำเสนอต่อไปในตารางที่ 2-6 แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยแวดล้อมของการสอนภาษาอังกฤษและการบูรณาการทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศออนไลน์ในการสอนในภาพรวมและรายมิติ

ตารางที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์การสอนภาษาอังกฤษ การอบรม/สัมมนา ระยะเวลาในการเข้าร่วมอบรม/สัมมนา และการบูรณาการทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศออนไลน์

ปัจจัย (ประสบการณ์)	ค่าสัมประสิทธ์สหสัมพันธ์ (r)			
	เทคโนโลยี	สติปัญญา	จริยธรรม	ภาพรวม
การสอนภาษาอังกฤษ	-.165	.080	.102	.075
การอบรม/สัมมนาด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในห้องเรียน	.182	.136	.112	.103
- จำนวนวัน	.155	.068	.024	.104
- จำนวนชั่วโมง	-.347	.129	.274	.017

หมายเหตุ: * หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
r หมายถึง ระดับความสัมพันธ์ตามวิธีของโคเฮน (Cohen, 1988) r=-+.10 - -+.29 (ต่ำ), r=-+.30 - -+.49 (ปานกลาง), r=-+.50 - -+1.0 (สูง)

ตารางที่ 2 แสดงให้เห็นโดยภาพรวมว่าประสบการณ์การสอนภาษาอังกฤษ การเข้าร่วมอบรม/สัมมนาด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในห้องเรียน และระยะเวลาทั้งจำนวนวันและชั่วโมงในการเข้าร่วมอบรม/สัมมนาไม่มีอิทธิพลต่อการบูรณาการทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศออนไลน์ในการสอน (r=.075, r=.103, r=.104 และ r=.017 ตามลำดับ) ซึ่งผลความสัมพันธ์ดังกล่าวนี้เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับผลสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันที่พบว่า ประสบการณ์การสอนภาษาอังกฤษและการเข้าร่วมอบรม/สัมมนาของผู้สอนไม่มีอิทธิพลต่อปริมาณการใช้โปรแกรม/สื่อออนไลน์ในการสอน ข้อค้นพบนี้แสดงให้เห็นว่าไม่ว่าจะเป็นประสบการณ์การสอนภาษาอังกฤษ การเข้าอบรม/สัมมนาหรือระยะเวลาในการเข้าอบรม/สัมมนาต่างก็ไม่มีอิทธิพลต่อการบูรณาการทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศออนไลน์ในการสอนภาษาอังกฤษของผู้สอน

ตารางที่ 3 นำเสนอความสัมพันธ์ระหว่างการสอนภาษาอังกฤษรายวิชาต่าง ๆ และการบูรณาการทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศออนไลน์

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษต่าง ๆ และการบูรณาการทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศออนไลน์

ปัจจัย (วิชาภาษาอังกฤษที่สอน)	ค่าสัมประสิทธ์สหสัมพันธ์ (r)			
	เทคโนโลยี	สติปัญญา	จริยธรรม	ภาพรวม
ภาษาอังกฤษพื้นฐาน (การฟัง)	.095	.197*	-.067	.142
ภาษาอังกฤษพื้นฐาน (การพูด)	.104	.160	-.049	.118
ภาษาอังกฤษพื้นฐาน (การอ่าน)	.152	.040	.056	.087
ภาษาอังกฤษพื้นฐาน (การเขียน)	.085	-.037	-.016	.025
ภาษาอังกฤษพื้นฐาน (ไวยากรณ์)	.037	.138	.092	.167
ภาษาอังกฤษเลือก (การฟัง)	-.002	.012	.007	.040
ภาษาอังกฤษเลือก (การพูด)	.107	.066	.059	.132
ภาษาอังกฤษเลือก (การอ่าน)	.198*	.123	.049	.110

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษต่าง ๆ และการบูรณาการทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศออนไลน์ (ต่อ)

ปัจจัย (วิชาภาษาอังกฤษที่สอน)	ค่าสัมประสิทธ์สหสัมพันธ์ (r)			
	เทคโนโลยี	สติปัญญา	จริยธรรม	ภาพรวม
ภาษาอังกฤษเลือก (การเขียน)	.042	.180	.066	.134
ภาษาอังกฤษเลือก (ไวยากรณ์)	-.140	.028	-.112	-.054

หมายเหตุ: * หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
r หมายถึง ระดับความสัมพันธ์ตามวิธีของโคเฮน (Cohen, 1988) r=-+.10 - -+.29 (ต่ำ), r=-+.30 - -+.49 (ปานกลาง), r=-+.50 - -+1.0 (สูง)

จากตารางที่ 3 จะเห็นได้ว่าในภาพรวมของการสอนทั้งวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานและภาษาอังกฤษเลือกไม่มีความสัมพันธ์กับการบูรณาการทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศออนไลน์ กล่าวคือ รายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานและภาษาอังกฤษเลือกทุกทักษะ (การฟัง พูด อ่าน เขียน และไวยากรณ์) ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบูรณาการทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศออนไลน์ของผู้สอน แต่หากพิจารณาเป็นรายมิติ พบว่า การสอนวิชาการฟังภาษาอังกฤษพื้นฐานมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการสอนมิติด้านสติปัญญาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ระดับต่ำ (r=.197*, p<0.05) และการสอนวิชาการอ่านภาษาอังกฤษที่เป็นวิชาเลือกมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการสอนมิติด้านเทคโนโลยีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ระดับต่ำเช่นกัน (r=.198*, p<0.05) ข้อค้นพบนี้บ่งชี้ให้เห็นว่า การสอนวิชาการฟังภาษาอังกฤษพื้นฐานเป็นปัจจัยที่ทำให้ผู้สอนบูรณาการมิติสติปัญญาหรือทักษะการคิดวิเคราะห์ให้กับผู้เรียน ส่วนการสอนวิชาการอ่านภาษาอังกฤษเลือกเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบูรณาการมิติด้านเทคโนโลยีในการสอน

ตารางที่ 4 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สื่อการเรียนการสอนของผู้สอนและการบูรณาการทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศออนไลน์ในการสอนภาษาอังกฤษ

ตารางที่ 4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการใช้สื่อการเรียนการสอนของผู้สอนและการบูรณาการทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศออนไลน์ในการสอนภาษาอังกฤษ

ปัจจัย (สื่อการเรียนการสอนที่ผู้สอนใช้)	ค่าสัมประสิทธ์สหสัมพันธ์ (r)			
	เทคโนโลยี	สติปัญญา	จริยธรรม	ภาพรวม
สื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร	.155	.088	.060	.048
สื่อออนไลน์ เช่น ยูทูป เว็บไซต์ต่างประเทศ	.060	.066	.136	.111
หนังสือจากสำนักพิมพ์ต่าง ๆ	.027	-.016	-.014	-.050
หนังสือหรือตำราที่แต่งเอง	.204*	.061	.024	.095

หมายเหตุ: * หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
r หมายถึง ระดับความสัมพันธ์ตามวิธีของโคเฮน (Cohen, 1988) r=-+.10 - -+.29 (ต่ำ), r=-+.30 - -+.49 (ปานกลาง), r=-+.50 - -+1.0 (สูง)

ตารางที่ 4 แสดงให้เห็นโดยภาพรวมว่า การใช้สื่อการเรียนการสอนของผู้สอนไม่ใช่ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบูรณาการทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศออนไลน์ในการสอน แต่เมื่อพิจารณาการใช้สื่อการเรียนการสอนแต่ละประเภท พบว่า การใช้หนังสือหรือตำราที่ผู้สอนแต่งเองมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการสอนมิติด้านเทคโนโลยีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในระดับต่ำ (r=.204*, p<0.05) ผลความสัมพันธ์ดังกล่าวสามารถบ่งชี้ได้ว่าการใช้หนังสือหรือตำราที่ผู้สอนแต่งเองเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้ผู้สอนบูรณาการมิติด้านเทคโนโลยีหรือทักษะทางเทคโนโลยีในการสอนแต่เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลในระดับต่ำเท่านั้น

ตารางที่ 5 นำเสนอความสัมพันธ์ระหว่างการใช้โปรแกรมและสื่อออนไลน์แต่ละประเภทและการบูรณาการทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศออนไลน์ในการสอน

ตารางที่ 5 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการใช้โปรแกรมและสื่อออนไลน์แต่ละประเภทและการบูรณาการทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศออนไลน์

ปัจจัย (การใช้โปรแกรมและสื่อออนไลน์และประเภทที่ใช้)	ค่าสัมประสิทธ์สหสัมพันธ์ (r)			
	เทคโนโลยี	สติปัญญา	จริยธรรม	ภาพรวม
1. การใช้โปรแกรมออนไลน์หรือสื่อออนไลน์ในห้องเรียน	.321**	.031	.057	.075
2. โปรแกรมและสื่อออนไลน์ที่ใช้ในห้องเรียน				
2.1 Google classroom (drive, docs, and sheets)	.424**	.021	.122	.051
2.2 CNN learning resources	.221*	.141	.110	.095
2.3 Edmodo	.274**	.088	.033	.052
2.4 Webquest	.202*	.003	.085	.025
2.5 LMS	.238*	-.249*	-.316**	-.234*
2.6 YouTube	-.172	-.066	-.083	-.133

หมายเหตุ: * หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
r หมายถึง ระดับความสัมพันธ์ตามวิธีของโคเฮน (Cohen, 1988) r=-+.10 - -+.29 (ต่ำ), r=-+.30 - -+.49 (ปานกลาง), r=-+.50 - -+1.0 (สูง)

ข้อมูลจากตารางที่ 5 สะท้อนให้เห็นถึงการใช้โปรแกรมและสื่อออนไลน์ในห้องเรียนของผู้สอนภาษาอังกฤษในภาพรวมว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการบูรณาการมิติด้านเทคโนโลยีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในระดับปานกลาง (r=.321**, p<0.01) หมายความว่าการนำโปรแกรม/สื่อออนไลน์มาใช้ในการสอนภาษาอังกฤษของผู้สอนมีอิทธิพลระดับปานกลางต่อการบูรณาการทักษะทางเทคโนโลยีให้กับผู้เรียน เมื่อพิจารณาโปรแกรมและสื่อออนไลน์แต่ละประเภทที่ผู้สอนใช้ส่วนใหญ่ทั้ง 6 ประเภท ในภาพรวมพบว่าการใช้โปรแกรมและสื่อออนไลน์ต่าง ๆ ไม่มีความสัมพันธ์กับการบูรณาการทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศออนไลน์ ในขณะที่การใช้โปรแกรมแอลเอ็มเอสมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับต่ำกับการบูรณาการทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศออนไลน์แต่เป็นความสัมพันธ์ในเชิงลบ (r=-.234*, p<0.01) กล่าวคือ ถึงแม้ว่ามีการใช้โปรแกรมแอลเอ็มเอสในปริมาณมาก แต่การใช้นั้นไม่ได้เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบูรณาการทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศออนไลน์ในการสอน

เมื่อพิจารณาเป็นรายมิติพบว่าการใช้โปรแกรมและสื่อออนไลน์ต่าง ๆ ของผู้สอน ได้แก่ กูเกิ้ลคลาสรูม คลังสื่อการเรียนรู้ซีเอ็นเอ็น เอ็ดโมโด เว็บเควส และแอลเอ็มเอส มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในเชิงบวกกับการบูรณาการมิติด้านเทคโนโลยี ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในระดับปานกลางและระดับต่ำ (r=.424**, p<0.01 และ r=.221*, p<0.05 และ r=.274**, p<0.01 และ r=.202*, p<0.05 และ r=.238*, p<0.05 ตามลำดับ) สำหรับมิติด้านสติปัญญา

และด้านจริยธรรมพบว่า การใช้แอลเอ็มเอสมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในเชิงลบกับการบูรณาการมิติด้านสติปัญญาและด้านจริยธรรม และอยู่ในระดับต่ำ (r=-.249*, p<0.05, r=-.316** ตามลำดับ) ข้อค้นพบนี้สะท้อนให้เห็นว่าการใช้โปรแกรมและสื่อออนไลน์ต่าง ๆ ของผู้สอนเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบูรณาการทักษะทางเทคโนโลยีในการสอนเป็นส่วนใหญ่มากกว่าทักษะทางด้านสติปัญญาและด้านจริยธรรม

ตารางที่ 6 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเหตุผลของการใช้โปรแกรม/สื่อออนไลน์ในการสอนภาษาอังกฤษและการบูรณาการทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศออนไลน์

ตารางที่ 6 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างเหตุผลในการใช้โปรแกรม/สื่อออนไลน์ในการสอนภาษาอังกฤษ และการบูรณาการทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศออนไลน์

ปัจจัย (เหตุผล)	ค่าสัมประสิทธ์สหสัมพันธ์ (r)			
	เทคโนโลยี	สติปัญญา	จริยธรรม	ภาพรวม
เป็นความต้องการของผู้เรียน	.296**	.057	-.079	.041
สร้างความคุ้นเคยในการใช้ให้กับผู้เรียน	.291**	.045	.041	.087
มีความมั่นใจในการใช้โปรแกรม/สื่อออนไลน์	.258*	-.018	-.011	.037
พัฒนาทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศออนไลน์ของผู้เรียน	.109	.043	-.009	.019
สร้างแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษให้กับผู้เรียน	.105	.113	.116	.113
ความชอบส่วนตัวในการใช้โปรแกรม/สื่อออนไลน์	.152	.289**	.220*	.254*
การจัดการเรียนการสอนง่ายขึ้น	.039	.002	.131	.010
นโยบายขององค์กร	-.017	.117	-.003	.057
ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะภาษาอังกฤษ	.081	.052	-.106	-.034

หมายเหตุ: * หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
r หมายถึง ระดับความสัมพันธ์ตามวิธีของโคเฮน (Cohen, 1988) r=-+.10 - -+.29 (ต่ำ), r=-+.30 - -+.49 (ปานกลาง), r=-+.50 - -+1.0 (สูง)

ข้อมูลจากตารางที่ 6 ในภาพรวมแสดงให้เห็นว่าความชอบส่วนตัวในการใช้โปรแกรม/สื่อออนไลน์ของผู้สอนเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบูรณาการทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศออนไลน์ในการสอนภาษาอังกฤษ ซึ่งดูได้จากค่าความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติในเชิงบวกแต่เป็นเพียงความสัมพันธ์ในระดับต่ำ (r=.254*, p<0.01) ในขณะที่เหตุผลอื่น ๆ ในการใช้โปรแกรม/สื่อออนไลน์ของผู้สอนไม่มีอิทธิพลต่อการบูรณาการทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศออนไลน์ เมื่อพิจารณาเป็นรายมิติพบว่าในด้านเทคโนโลยีมีเหตุผล 3 ประการที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในเชิงบวกกับการบูรณาการทักษะทางเทคโนโลยี กล่าวคือ เป็นปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้สอนบูรณาการทักษะทางเทคโนโลยีให้กับผู้เรียนเมื่อใช้โปรแกรม/สื่อออนไลน์ในการสอน ได้แก่ ผู้เรียนต้องการให้ผู้สอนใช้โปรแกรม/สื่อออนไลน์ ผู้สอนต้องการสร้างความคุ้นเคยในการใช้โปรแกรม/สื่อออนไลน์ให้กับผู้เรียน และผู้สอนมีความมั่นใจในการใช้โปรแกรม/สื่อออนไลน์ (r=.296**, p<0.01 และ r=291**, p<0.01 และ r=.258*, p<0.05 ตามลำดับ) สำหรับมิติด้านสติปัญญาและมิติด้านจริยธรรมพบว่าความชอบส่วนตัวในการใช้โปรแกรม/สื่อออนไลน์ของผู้สอนเพียงปัจจัยเดียวที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการบูรณาการด้านสติปัญญาและด้านจริยธรรมในการสอน ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในเชิงบวกและอยู่ในระดับต่ำ (r=.289**, p<0.01 และ r=.220*, p<0.05) จากผลความสัมพันธ์ดังกล่าวบ่งชี้ว่า ผู้สอนที่มีความชอบส่วนตัวในการใช้โปรแกรม/สื่อออนไลน์เท่านั้นที่เป็นปัจจัยทำให้ผู้สอนบูรณาการทักษะ

การรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศออนไลน์

สรุปและอภิปรายผล

ผลวิจัยในภาพรวมพบว่า ปัจจัยหลักที่มีความสัมพันธ์กับการบูรณาการทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศออนไลน์ คือความชอบส่วนตัวในการใช้โปรแกรมและสื่อออนไลน์ของผู้สอน ส่วนปัจจัยอื่น ๆ ได้แก่ ประสบการณ์การสอนภาษาอังกฤษ การเข้าร่วมอบรม/สัมมนา วิชาภาษาอังกฤษที่สอน และสื่อการเรียนการสอนที่ผู้สอนใช้ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อออนไลน์ รวมถึงการใช้โปรแกรม/สื่อออนไลน์ประเภทต่าง ๆ ของผู้สอน ล้วนไม่ใช่ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการบูรณาการทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศออนไลน์หรือทักษะการคิดวิเคราะห์ขั้นสูง นอกจากนั้น ยังพบว่าในบรรดามิติทั้งสามของทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศออนไลน์ การใช้โปรแกรม/สื่อออนไลน์ประเภทต่าง ๆ ของผู้สอนมีความสัมพันธ์กับการสอนมิติด้านเทคโนโลยีเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งมิติเทคโนโลยีในกรอบแนวคิดความสามารถทางดิจิทัลของ Calvani et al (2009) คือ ทักษะพื้นฐานทางคอมพิวเตอร์ และความสามารถในการเข้าถึงแหล่งข้อมูลออนไลน์และการเชื่อมโยงข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่กำลังใช้งานไปยังฐานข้อมูลอื่น ๆ ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าการนำโปรแกรม/สื่อออนไลน์ต่าง ๆ ได้แก่ Google classroom, CNN learning resources, Edmodo, Webquest และ LMS มาประยุกต์ใช้ในการสอนภาษาอังกฤษเปิดโอกาสให้ผู้สอนได้แนะนำการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตเพื่อค้นหาข้อมูลความรู้ทางออนไลน์ และการเข้าใช้โปรแกรมออนไลน์รวมถึงวิธีการใช้ฟังก์ชันต่าง ๆ อีกทั้งผู้สอนอาจต้องการสร้างแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษให้กับผู้เรียนผ่านการใช้โปรแกรมหรือสื่อออนไลน์ ดังผลการสำรวจของ Woradee และ Laohawiriyanon (2018) ที่พบว่า ผู้สอนภาษาอังกฤษระดับมหาวิทยาลัยในภาคใต้สอนการเข้าใช้โปรแกรมออนไลน์ต่าง ๆ เช่น Google classroom และ LMS และการเข้าดูประกาศหรือกิจกรรมที่ผู้สอนโพสต์ในโปรแกรมออนไลน์เป็นบางครั้ง นอกจากนี้ Gruba (2006) พบว่า ผู้สอนภาษาส่วนใหญ่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในห้องเรียนภาษาที่สองเพื่อจูงใจให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนมากขึ้น ดังนั้น ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้โปรแกรม/สื่อออนไลน์ต่าง ๆ ของผู้สอนมีความสัมพันธ์กับการบูรณาการมิติด้านเทคโนโลยีมากกว่าด้านอื่น ๆ จึงอาจมาจากเหตุผลสองประการดังกล่าว

ข้อค้นพบหลักของงานวิจัยนี้ที่ว่าความชอบส่วนตัวในการใช้โปรแกรม/สื่อออนไลน์ของผู้สอนมีความสัมพันธ์กับการบูรณาการทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศออนไลน์ในการสอนเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับงานวิจัยของ Shin และ Son (2007) ที่พบว่า ความชอบส่วนตัวในการใช้อินเทอร์เน็ตของผู้สอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาชาวเกาหลีเป็นปัจจัยที่ทำให้ผู้สอนประยุกต์ใช้อินเทอร์เน็ตในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ นอกจากนี้ ในขณะที่งานวิจัยนี้ค้นพบว่า ประสบการณ์การเข้าร่วมอบรม/สัมมนาด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศไม่มีอิทธิพลต่อการบูรณาการทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศออนไลน์ในการสอนภาษาอังกฤษ แต่งานวิจัยในประเทศไต้หวันของ Chen (2008) ที่ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศกลับพบว่าการบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการสอนภาษาอังกฤษของผู้สอนชาวไต้หวันเกี่ยวข้องกับประสบการณ์ในการเข้าร่วมอบรมด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้สอน และยังพบอีกว่าผู้สอนที่มีระดับความสามารถทางด้านเทคโนโลยีสูงกว่าผู้สอนที่ไม่เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีจะสามารถใช้เทคโนโลยีสำหรับการสืบค้นแหล่งข้อมูลและการคัดเลือกข้อมูลไปใช้ได้ดีกว่า

สำหรับการสอนในรายวิชาภาษาอังกฤษต่าง ๆ เช่น การฟัง พูด อ่าน เขียน และไวยากรณ์ทั้งที่เป็นวิชาพื้นฐานและวิชาเลือก ในงานวิจัยนี้พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับการบูรณาการทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศออนไลน์ในภาพรวม แต่ในรายมิติกลับพบว่า การสอนวิชาการฟังภาษาอังกฤษพื้นฐานเป็นปัจจัยที่ทำให้ผู้สอนบูรณาการมิติด้านสติปัญญาในการสอน ซึ่งมิติด้านสติปัญญาในกรอบแนวคิดความสามารถทางดิจิทัลหมายถึงความสามารถในการใช้สติปัญญาเพื่อการคิดวิเคราะห์แยกแยะ การประเมินค่าข้อมูลสารสนเทศว่าสิ่งใดจริงและเท็จ การสรุปและจับใจความสำคัญ และการสังเคราะห์ข้อมูลด้วยความเข้าใจของตนเอง (Calvani et al, 2009) ผลวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาของ Chen (2008) ที่พบว่า ผู้สอนชาวไต้หวันส่วนใหญ่ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษของผู้เรียนจากสื่อการเรียนรู้ออนไลน์ต่าง ๆ และต้องการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนเช่นกัน ซึ่งทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นทักษะที่เกิดขึ้นจากการคิดวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลความรู้จนกระทั่งตกผลึกทางความคิดด้วยตนเอง

ในส่วนของการสอนวิชาการอ่านภาษาอังกฤษเลือก พบว่า เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบูรณาการมิติด้านเทคโนโลยี ซึ่งมีงานวิจัยที่พบว่า การสอนวิชากลวิธีการอ่านภาษาอังกฤษ (English reading strategies) สามารถบูรณาการทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศออนไลน์ในมิติด้านเทคโนโลยีและด้านสติปัญญาได้ ดังตัวอย่างในงานวิจัยของ Sawatdeenarunat (2014) ที่ทดสอบความสามารถในการรู้

เท่าทันสื่อและสารสนเทศออนไลน์ของนักศึกษาชาวไทยชั้นปีที่ 1 ที่เรียนในสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในจังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 52 คน โดยการให้ทำแบบทดสอบการอ่านทางออนไลน์ที่ต้องใช้ความสามารถในการคิดและแก้ไขการใช้คำค้นในการสืบค้นข้อมูลออนไลน์ สุ่มเข้าลิงก์ต่าง ๆ ประเมินความน่าเชื่อถือของเว็บไซต์คร่าว ๆ โดยพิจารณาจากองค์ประกอบเบื้องต้น เช่น รูปภาพ สัญลักษณ์ ข้อมูลที่เป็นตัวเลข ลิงก์ภายในลิงก์ภายนอก ชื่อผู้แต่ง องค์กรที่เผยแพร่ข้อมูล และอ่านข้อมูลย่อหน้าแรกแล้วจึงเปรียบเทียบกับเว็บไซต์อื่น ๆ เมื่อเลือกเว็บไซต์แล้วให้นำข้อมูลมาเขียนเรียบเรียงใหม่ด้วยภาษาของตัวเอง โดยผลการศึกษาพบว่านักศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของการสืบค้นและการเข้าถึงข้อมูลที่ต้องการผ่านการใช้แหล่งสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต (search engines) จากการใช้เวลาสืบค้นและคัดเลือกข้อมูลเพื่อการตอบแบบทดสอบดังกล่าว และนักศึกษาสามารถสืบค้นข้อมูลสารสนเทศได้ด้วยตนเองแต่ยังประสบปัญหาในการประเมินความน่าเชื่อถือและความแม่นยำของข้อมูลเมื่อต้องคัดเลือกข้อมูลไปใช้ให้ตรงตามความต้องการ

นอกจากนี้ Harris (2015) ได้ให้ข้อเสนอแนะในบทความวิชาการไว้ว่าครูสามารถผนวกทักษะการคิดวิเคราะห์ขั้นพื้นฐานในวิชาการฟังภาษาอังกฤษ โดยการสอนฟังเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ การจับใจความสำคัญ การอนุมาน และกลวิธีในการจดบันทึกผ่านการประยุกต์ใช้ยูทูปในการสอนเพื่อฝึกฝนผู้เรียนให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์ขั้นพื้นฐาน และทักษะนี้จะเป็นรากฐานสำหรับผู้เรียนให้รู้จักคิดวิเคราะห์เพื่อสามารถรู้เท่าทันข้อมูลในออนไลน์อย่างมีวิจารณญาณได้มากยิ่งขึ้น

การที่งานวิจัยนี้พบว่า ปริมาณในการใช้โปรแกรม/สื่อออนไลน์ในการสอนภาษาอังกฤษของผู้สอนมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับความต้องการสร้างความคุ้นเคยในการใช้โปรแกรม/สื่อออนไลน์ให้กับผู้เรียนมากกว่าการได้ฝึกฝนทักษะภาษาอังกฤษของผู้เรียน อาจเป็นเพราะว่าผู้สอนต้องการให้ผู้เรียนศึกษาเรียนรู้การใช้โปรแกรม/สื่อออนไลน์เพื่อค้นคว้าหาความรู้หรือทำแบบฝึกหัดภาษาอังกฤษทางออนไลน์ได้เองจากในห้องเรียนเพื่อนำไปสู่การฝึกฝนทักษะทางภาษาอังกฤษด้วยตนเองผ่านการใช้โปรแกรม/สื่อออนไลน์นอกห้องเรียน จากงานวิจัยที่ผ่านมาในต่างประเทศพบว่า ความสามารถทางเทคโนโลยีสามารถส่งเสริมความสามารถในการอ่านเพื่อคิดวิเคราะห์ทางออนไลน์เพราะการอ่านเพื่อคิดวิเคราะห์ทางออนไลน์ต้องการความสามารถสองประการคือทักษะทางเทคโนโลยีและกลวิธีการอ่านแบบดั้งเดิม (traditional reading strategies) เช่น การอ่านจับใจความและสรุปประเด็น (Karchmer, 2001; Leu et al., 2004; Liu & Ko, 2016; Schmar-Dobler, 2003)

การสอนเพื่อก่อให้เกิดทักษะทางสติปัญญาหรือทักษะการอ่านเพื่อคิดวิเคราะห์ทางออนไลน์นั้น ความเป็นมืออาชีพของผู้สอนทั้งในด้านความชำนาญในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและด้านการประยุกต์ใช้กับการจัดการเรียนการสอนเป็นสิ่งสำคัญมากเพราะความชอบส่วนตัวในการใช้โปรแกรม/สื่อออนไลน์เพียงอย่างเดียวคงไม่เพียงพอ เนื่องจากความสามารถในการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศออนไลน์ในระดับต่ำของผู้สอนส่งผลต่อการสอนทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศออนไลน์ในระดับต่ำด้วยเช่นกัน ทั้งรูปแบบการสอนที่ใช้สื่อสิ่งพิมพ์และสื่อออนไลน์ (Ladbrook & Probert, 2011) ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยของ Karpati (2011) ที่พบว่าถึงแม้ว่าผู้สอนชาวรัสเซียรุ่นใหม่จะเติบโตมาในยุคดิจิทัล แต่ไม่ได้หมายความว่าผู้สอนเหล่านี้จะสามารถรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศออนไลน์ และสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในด้านการศึกษาได้ดี รวมถึงมีจริยธรรมในการใช้สื่อและสารสนเทศออนไลน์เสมอไป

นอกจากผู้สอนรุ่นใหม่จะเป็นผู้ที่เติบโตมาในยุคดิจิทัลแล้ว ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ที่เติบโตในสภาพแวดล้อมที่สามารถเข้าถึงคลังข้อมูลออนไลน์ได้ง่ายกว่ายุคของสื่อสิ่งพิมพ์มีความชื่นชอบเทคโนโลยีและการสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตในชีวิตประจำวัน การเรียน และการทำงาน แต่ผู้เรียนยังขาดความตระหนักถึงการพิจารณาความน่าเชื่อถือและความถูกต้องแม่นยำของข้อมูลออนไลน์ (Karpati, 2011; Sawatdeenarunat, 2014) ซึ่งทักษะทางสติปัญญาหรือความสามารถในการคิดวิเคราะห์ไม่ใช่ทักษะที่สามารถเรียนรู้ได้เองตามธรรมชาติ (Tour, 2012) ดังนั้น ผู้สอนหรือผู้ให้การศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการบูรณาการทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศออนไลน์ร่วมกับทักษะสำคัญต่าง ๆ เช่น ทักษะทางภาษาอังกฤษ ผู้สอนจึงควรมีความตื่นตัวตลอดเวลาในการพัฒนาความรู้และทักษะของตนเองเกี่ยวกับนโยบายทางการศึกษารวมถึงจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ตลอดจนควรติดตามนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนใหม่ ๆ ที่ใช้ดิจิทัลเทคโนโลยีเพื่อพัฒนากลวิธีการสอนให้รับกับยุคสมัยที่ก้าวไกลกว่าเดิม นอกจากนี้ บทบาทของผู้สอนยังต้องเปลี่ยนไปจากการเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้กลายเป็นผู้อำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และคิดวิเคราะห์ได้ด้วยตนเองอย่างยั่งยืน โดยมีผู้สอนเป็นผู้ให้คำปรึกษา (Harris, 2015) ถ้าผู้สอนมีความเป็นมืออาชีพในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในเบื้องต้นแล้วนั้นจะยิ่งช่วยส่งเสริมให้ผู้สอนบูรณาการทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ

ออนไลน์ให้กับผู้เรียนได้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาในครั้งนี้กล่าวได้ว่า ผู้สอนภาษาอังกฤษในงานวิจัยนี้เกือบทั้งหมดประยุกต์ใช้โปรแกรมและสื่อออนไลน์ประเภทต่าง ๆ ในการสอน แต่ยังเป็นการใช้ที่มีความสัมพันธ์กับการบูรณาการด้านเทคโนโลยีมากกว่าด้านสติปัญญาและด้านจริยธรรม คือ การสอนการเข้าถึงแหล่งข้อมูลสารสนเทศออนไลน์ และวิธีการใช้ฟังก์ชันต่าง ๆ ของโปรแกรมออนไลน์ ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าผู้สอนอาจต้องพัฒนาความเป็นมืออาชีพเพิ่มขึ้นด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบูรณาการกับการสอน และการอ่านเพื่อคิดวิเคราะห์ทางออนไลน์เพื่อส่งเสริมทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศออนไลน์ให้กับผู้เรียน โดยอาจเริ่มจากการมีทัศนคติที่ดีต่อการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสอนก่อนการฝึกฝนอบรมจนเกิดความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล โดยผู้วิจัยได้นำเสนอข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน

1. ข้อเสนอแนะด้านการจัดการเรียนการสอน

วิธีการบูรณาการทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศออนไลน์ในการสอนภาษาอังกฤษมีหลากหลายวิธี เช่น การสอนโดยให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การเรียนการสอนที่บูรณาการหลักสูตรภายใต้หัวข้อเดียว (Thematic units) การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน และการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน ซึ่งครูสามารถใช้เทคนิคการสอนดังกล่าวนี้ผ่านการใช้ดิจิทัลเทคโนโลยี เช่น ให้ผู้เรียนทำโครงงานกลุ่มในรูปของสารคดีสั้น โดยมีกระบวนการสอนให้ผู้เรียนได้ช่วยกันสืบค้นและประเมินค่าข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือและถูกต้องจากอินเทอร์เน็ตตลอดจนคิดวิเคราะห์แยกแยะข้อเท็จจริงและความคิดเห็น จนกระทั่งสามารถสังเคราะห์เป็นข้อมูลของตนเองได้ หน้าที่ของผู้สอน คือ เสนอแนะกลวิธีประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูลให้ ดังนี้ 1) ข้อมูลมีความเหมาะสมและเป็นประโยชน์สำหรับผู้เรียนหรือไม่ 2) ข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์ของผู้เรียนหรือไม่ 3) ข้อมูลที่สืบค้นได้มาจากแหล่งที่น่าเชื่อถือหรือไม่ 4) ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด และ 5) ข้อมูลมีการนำเสนออย่างไร

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนของผู้สอนโดยการสังเกตการณ์ห้องเรียน เพื่อให้เห็นกระบวนการสอนจริงว่าผู้สอนมีการบูรณาการทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศออนไลน์ผ่านการใช้โปรแกรมและสื่อออนไลน์มากน้อยเพียงใดและอย่างไร

2.2 สำรวจทัศนคติของนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับความสามารถในการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศออนไลน์ของตนเอง

เอกสารอ้างอิง

จักรพงศ์ สุวรรณรัศมี. (2552). อิทธิพลของปัจจัยที่มีผลต่อการนำเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้ในการสอนของครูผู้สอน. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 20*(3), 79-90.

ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์. (2560). ครูและนักเรียนในยุคการศึกษาไทย 4.0. *วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ, 7*(2), 14-29.

นุสรา ประเสริฐศรี, และ นวพล แก่นบุปผา. (2556). ระดับการใช้และอุปสรรคการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ของอาจารย์พยาบาลเพื่อจัดการเรียนการสอน. *วารสารพยาบาลกระทรวงสาธารณสุข, 23*(2), 55-64.

พิศุทธิภา เมธีกุล, และ วิชุดา กิจธรธรรม. (2559). การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการรู้เท่าทันสื่อดิจิทัลและพฤติกรรมการใช้สื่อดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้แก่ผู้เรียนของนักศึกษาวิชาชีพครู. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, 10*(2), 11-17.

ภัทร์ศินี แสนสำแดง. (2557). ทักษะการรู้เท่าทันสื่อมวลชนและสื่อสมัยใหม่ของวัยรุ่นในจังหวัดสกลนคร. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 6*(12), 47-58.

ภาสกร เรืองรอง, ประหยัด จิระวงพงศ์, วณิชชา แม่นยำ, วิลาวัลย์ สมยาโรน, ศรันยู หมื่นเดช, และ ชไมพร ศรีสุราช. (2557). เทคโนโลยีการศึกษากับครูไทยในศตวรรษที่ 21. *วารสารปัญญาภิวัฒน์, 5*(ฉบับพิเศษ), 195-207.

วิจารณ์ พานิช. (2555). วิถีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. *วารสารนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์, 1*(2), 3-14.

สุพิศ บายคายคม. (2550). *การรู้สารสนเทศของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา* (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

สุพิศ ศิริรัตน์, ชุติมา สัจจานนท์, และ พวา พันธุ์เมฆา. (2555). การรู้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา. *บรรณศาสตร์ มศว, 5*(1), 26-38.

หฤทัย อรุณศิริ. (2557). ปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี, 3*(2), 43-51.

อังคณา แวซอเหาะ, และ สุธาทิพย์ เกียรติวานิช. (2553). *การรู้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.* กรุงเทพฯ: สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.

อิ่มจิต เลิศพงษ์สมบัติ, ฤทัยชนนี สิทธิชัย, ชุ่มจิตต์ แซ่ฉั่น, และ ฐะปะนีย์ เทพญา. (2559). พฤติกรรมการรู้สารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. *วารสารวิทยบริการมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 27*(2), 82-97.

อุราเพ็ญ ยิ้มประเสริฐ, นพมาศ ปลัดกอง, และ อังคณา ศิริอำพันธ์กุล. (2559). การรู้เท่าทันสื่อ: ประโยชน์และการนำไปใช้ กรณีศึกษาสถาบันอุมศึกษาเอกชนแห่งหนึ่ง. *วารสารปัญญาภิวัฒน์, 8*(2), 183-195.

Calvani, A., Fini, A., & Ranieri, M. (2009). Assessing digital competence in secondary education. Issues, models and instruments. *Issues in information and media literacy: education, practice and pedagogy,* 153-172.

Chen, Y. (2008). Factors affecting the integration of information and communications technology in teaching English in Taiwan. *Asian EFL Journal, 28*(1), 1-44.

Cohen, J. (1988). *Statistical power analysis for the behavioral sciences* (2nd ed.) Hillsdale, NJ: Erlbaum.

Common Core State Standards (CCSS) Initiative. (2010). *Preparing America's students for college and career.* Retrieved from http://www.corestandards.org/about-the-standards/development-process/

Drew, S. V. (2013). Open up the ceiling on the Common Core State Standards: Preparing students for 21st-century literacy-now. *Journal of Adolescent & Adult Literacy, 56*(4), 321-330.

Gruba, P. (2006). Playing the videotext: A media literacy perspective on video-mediated L2 listening. *Language Learning & Technology, 10*(2), 77-92.

Harris, K. (2015). *Integrating digital literacy into English language.* instruction: Issue brief.

Hutchison, A., & Reinking, D. (2011). Teachers' perceptions of integrating information and communication technologies into literacy instruction: A national survey in the United States. *Reading Research Quarterly, 46*(4), 312-333.

Karchmer, R. A. (2001). The journey ahead: Thirteen teachers report how the internet influences literacy and literacy instruction in their K-12 classrooms. *Reading Research Quarterly, 36*(4), 442-466.

Karpati, A. (2011). Digital literacy in education. UNESCO Institute for Information Technologies in Education. Retrieved from http://www.iite.unesco.org/publications/3214688

Ladbrook, J., & Probert, E. (2011). Information skills and critical literacy: Where are our digikids at with online searching and are their teachers helping?. *Australasian Journal of Educational Technology, 27*(1), 105-121.

Lankshear, C. J., & Knobel, M. (2008). Introduction: Digital literacies: Concepts, policies and practices. New York: Peter Lang Publishing.

Leu, D. J., Kinzer, C. K., Coiro, J. L., & Cammack, D. W. (2004). Toward a theory of new literacies emerging from the internet and other information and communication technologies. *Theoretical Models and Processes of Reading, 5*(1), 1570-1613.

Leu, D. J., O'Byrne, W. I., Zawilinski, L., McVerry, J. G., & Everett-Cacopardo, H. (2009). Comments on Greenhow, Robelia, and Hughes: Expanding the new literacies conversation. *Educational Researcher, 38*(4), 264-269.

Li, Y., & Ranieri, M. (2010). Are 'digital natives' really digitally competent? -A study on Chinese teenagers. *British Journal of Educational Technology, 41*(6), 1029-1042. doi:10.1111/j.1467-8535.2009.01053.x

Liddicoat, A. J., & Scarino, A. (2013). *Intercultural language teaching and learning.* West Sussex, UK: John Wiley & Sons.

Liu, I. F., & Ko, H. W. (2016). *The relationship among ICT skills, traditional reading skills and online reading ability.* Paper presented at the meeting of 13th International conference on cognition and exploratory learning in digital age, International Association for Development of the Information Society, Mannheim, Germany.

Moore-Hayes, C. (2011). Technology integration preparedness and its influence on teacher-efficacy. *Canadian Journal of Learning and Technology, 37*(3), 1-15.

Park, B. (2003). *Faculty adoption and utilization of web-assisted instruction (WAI) in higher education: Structural equation modeling (SEM).* (Doctoral dissertation). Florida State University, United States of America.

Reinhardt, J., & Isbell, K. (2002). Building web literacy skills. *The Reading Matrix, 2*(2), 1-18.

Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K. (1977). On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity. *Dutch Journal of Educational Research, 2*, 49-60.

Samual, R., & Bakar, Z. (2006). The utilization and integration of ICT tools in promoting English language teaching and learning: Reflections from English option teachers in Kuala Langat District, Malaysia. *International Journal of Education and Development using ICT, 2*(2), 4-14.

Sawatdeenarunat, S. (2014). *Conceptualising online literacies-An investigation into Thai EFL students' web-based research practices* (Doctoral dissertation). University of Technology, Sydney, Australia.

Schmar-Dobler, E. (2003). Reading on the internet: The link between literacy and technology. *Journal of Adolescent & Adult Literacy, 47*(1), 80-85.

Shetzer, H., & Warschauer, M. (2000). An electronic literacy approach to network-based language teaching. *Network-based Language Teaching: Concepts and Practice, 3*(5), 171-185.

Shin, H. J., & Son, J. B. (2007). EFL teachers' perceptions and perspectives on internet-assisted language teaching. *Computer-Assisted Language Learning Electronic Journal (CALL-EJ), 8*(2), 1-13.

Tour, E. (2012). Language and literacy. In Philip Wing Keung Chan (Ed.), *Asia Pacific education: Diversity, challenges and changes (pp. 142-153).* Australia: Monash University Publishing.

Trilling, B., & Fadel, C. (2009). *21st century skills: Learning for life in our times.* San Francisco, CA: Jossey-Bass.

Warschauer, M. (2000). The changing global economy and the future of English teaching. *Tesol Quarterly, 34*(3), 511-535.

Warschauer, M. (2001). Millennialism and media: Language, literacy, and technology in the 21st century. *AILA Review, 14*(1), 49-59.

Warschauer, M. (2007). Information literacy in the laptop classroom. *Teachers College Record, 109*(11), 2511-2540.

Woradee, P., & Laohawiriyanon, C. (2018, July). *Integration of online literacies in English teaching in Southern Thai universities.* Paper presented at the meeting of 3rd International Conference on Language, Literature, and Cultural, Burapha University, Pattaya, Chon Buri, Thailand.

Yukselir, C. (2016). English foreign language (EFL) instructors' and teachers' perceptions towards the integration of internet-assisted language teaching (IALT) into EFL instruction. *Journal on Efficiency and Responsibility in Education and Science, 9*(1), 23-30.